

สนค. เปิดผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มมูลค่าการค้าสินค้าและบริการไทยด้วยซอฟต์แวร์ มูลค่าความงาม เครื่องหอม เครื่องสำอาง-ดิจิทัลคอนเทนต์ สร้างโอกาสการค้าไทยให้อยู่ในใจคนทั่วโลก

สนค. เผยผลการศึกษาการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการไทยด้วยซอฟต์แวร์ ซึ่งไทยมีศักยภาพจากทุนทางธรรมชาติและทุนทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ความงาม เครื่องหอม และเครื่องสำอาง และธุรกิจบริการดิจิทัลคอนเทนต์ สะท้อนโอกาสในการต่อยอดสู่การสร้างแบรนด์และผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เพื่อขยายตลาดและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า สนค. ได้ดำเนินโครงการศึกษาการเพิ่มมูลค่าการค้าสินค้าอุตสาหกรรมไทยเชิงพาณิชย์ด้วยซอฟต์แวร์ เพื่อศึกษาแนวทางการนำทุนทางธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และอัตลักษณ์ความเป็นไทยมาต่อยอดเชิงพาณิชย์ ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการไทยให้สามารถสร้างความแตกต่างและแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ซอฟต์แวร์สามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มมูลค่าทางการค้า โดยเฉพาะบริบทที่การแข่งขันในตลาดโลกไม่ได้ขึ้นอยู่กับราคาและคุณภาพของสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังครอบคลุมถึงการสร้างแบรนด์ เรื่องราว อัตลักษณ์ ประสบการณ์ และการเชื่อมโยงสินค้าและบริการเข้ากับวัฒนธรรม ซึ่งช่วยสร้างความแตกต่างและเพิ่มการรับรู้ของผู้บริโภคในต่างประเทศ ทั้งนี้ การผลักดันซอฟต์แวร์ให้เกิดผลทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องเชื่อมโยงตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้ทุนทางธรรมชาติและทุนทางวัฒนธรรมสามารถพัฒนาไปสู่สินค้าและบริการที่สร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม

โครงการนี้ได้ศึกษาเชิงลึกใน 2 กลุ่มสินค้าและบริการที่มีศักยภาพในการนำซอฟต์แวร์มาเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ ได้แก่ **กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ความงาม เครื่องหอม และเครื่องสำอาง** ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ไทยมีจุดแข็งจากความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบท้องถิ่น ตลอดจนภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ไทยที่สามารถนำมาต่อยอดเป็นส่วนผสม เรื่องราว และจุดขายของผลิตภัณฑ์ ขณะที่ตลาดความงามโลกยังมีแนวโน้มเติบโตจากกระแส Beauty & Wellness และความต้องการผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการไทยยังเผชิญข้อจำกัดในหลายด้าน ทั้งการวิจัยและพัฒนา การสร้างแบรนด์ การเข้าถึงมาตรฐานสากล การทำตลาดในต่างประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อคุ้มครองแบรนด์ นวัตกรรม และผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

ในกลุ่มนี้จึงมีแนวทางการเพิ่มมูลค่าการค้าโดยสรุป 3 ประเด็นภายใต้แนวคิด “เพิ่ม-ยก-รุก” ได้แก่ (1) “เพิ่ม” มูลค่าวัตถุดิบ ภูมิปัญญา และอัตลักษณ์ไทย ผ่านการสร้างเรื่องราว (Storytelling) การวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม ตลอดจนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อสร้างความแตกต่างและต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (2) “ยก” ระดับผู้ประกอบการและห่วงโซ่การผลิต ตั้งแต่วัตถุดิบ การพัฒนาสูตรและผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงผู้รับจ้างผลิต และออกแบบผลิตภัณฑ์ (OEM/ODM) ให้ได้มาตรฐานสากล พร้อมเสริมศักยภาพด้านการสร้างแบรนด์ และ (3) “รุก” ตลาดต่างประเทศ ด้วยการกำหนดตลาดเป้าหมายที่ชัดเจน ใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี และขยายช่องทางจำหน่ายผ่าน Cross-border E-commerce เพื่อขยายฐานผู้บริโภคและสร้างรายได้จากตลาดต่างประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับธุรกิจบริการดิจิทัลคอนเทนต์ ไทยมีจุดแข็งด้านทุนทางวัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถต่อยอดไปสู่การผลิตภาพยนตร์ ซีรีส์ แอนิเมชัน เกม และคอนเทนต์รูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งใช้คอนเทนต์เป็นช่องทางสร้างการรับรู้และกระตุ้นความสนใจต่อสินค้า บริการ และ

การท่องเที่ยวของไทย อย่างไรก็ตาม ธุรกิจบริการดิจิทัลคอนเทนต์ยังมีข้อจำกัดสำคัญด้านเงินทุน การบริหารจัดการ ด้านทรัพย์สินทางปัญญา การเข้าถึงตลาดต่างประเทศ และกลไกสนับสนุนผู้ประกอบการและบุคลากรอย่างเป็นระบบ

ในกลุ่มนี้จึงมีแนวทางการเพิ่มมูลค่าการค้าโดยสรุปใน 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การพัฒนาคน (People Development) มุ่งยกระดับทักษะบุคลากรให้ทันต่อเทคโนโลยีและความต้องการของอุตสาหกรรม พร้อมพัฒนา หลักสูตรและระบบรับรองทักษะที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล (2) การพัฒนางาน (Career & Professional Development) เน้นสร้างเส้นทางอาชีพและมาตรฐานวิชาชีพที่ชัดเจน ควบคู่กับส่งเสริมการสร้างสรรค์ผลงานและการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา (3) การพัฒนาแหล่งเงินทุน (Funding Development) เพิ่มโอกาสเข้าถึงเงินทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ พร้อมสร้างกลไกจับคู่ระหว่างผู้สร้างสรรค์ผลงานกับแหล่งเงินทุน (4) การพัฒนาตลาด (Market Development) ผลักดันผลงานไทยเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ผ่านการประชาสัมพันธ์ การจับคู่ธุรกิจ การเข้าร่วมงานระดับนานาชาติ ตลอดจนการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อขยายฐานผู้บริโภค และ (5) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Development) มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสนับสนุนที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรม พร้อมจัดทำฐานข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการ บุคลากร แหล่งเงินทุน และตลาดเข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเติบโตและผลักดันดิจิทัลคอนเทนต์ไทยสู่ตลาดโลก

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังชี้ว่า การขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ให้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาควิชาการ โดยภาครัฐควรมีบทบาทในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาธุรกิจ ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากร การวิจัยและนวัตกรรม การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การยกระดับมาตรฐาน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการสนับสนุนช่องทางตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำทุนทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์มาต่อยอดเป็นสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูงขึ้น

สนค. จะนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายไปใช้ประกอบการเสนอแนวทางขับเคลื่อนซอฟต์แวร์ในมิติการค้า และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันการดำเนินงาน โดยมุ่งให้ซอฟต์แวร์เป็นมากกว่าการสร้างการรับรู้หรือภาพลักษณ์ของประเทศ แต่สามารถเชื่อมโยงไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางการค้า เพิ่มโอกาสทางตลาด และสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการไทยอย่างยั่งยืน

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า
ตุลาคม 2569